

מסורת הש"ס

(א) כתובות נט.

»

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה גבי זבינא וכו' ופירות צידא: (ב) ד"ה לאומר וד"ה הכא נמי הד"א:

»

הגהות מוהר"ב רנשבורג

[א] בהר"ן ד"ה מי דמי כו' דהיינו לאחר י"ב חודש. נמחק מלות י"ב חודש וז"ב עשר שנים:

»

מוסף רש"י

מי לא קדשה. אם מכרה וחזר ולקחה (כתובות נט.). השתא בידיה היא. שהרי עכשיו שלו וכי היכי דלילו אקדשה השתא קדשה, כי אמר נמי מתקדש לקמיה קדשה (שם.). הא לא דמי. מסקנא דקושיא היא (שם.). מתקוף לה רב פפא מי דמי כו'. התם גבי מכרתי לך אין לו עכשיו כה לא גוף ולא פירות ואין אדם מתקדש דבר שאינו שלו ולא צידא הוא והכי יקדשו ידי אמרה (שם) עי"ש הגירסא בגמ'(. הא לא דמי. מסקנא דלתקפמיה היא (שם.). הא לא דמיא אלא כו' לעשר שנים. לא דמי לשדה זו שמשכנתי לך סתם, אלא לאומר שדה זו שמשכנתי לעשר שנים, דאין עכשיו, דקדשה. דהא שלו היא (שם נט.).

רש"י

**אמר ר' אילא ומה אילו אומר לחזרו שדה זו שאני מוכר לך.** כלומר שעדיין היא צידו להקדישה שלא החלטתיה לך מכל וכל: **לכשאקחנה ממך.** לכשאחזור ואקחנה ממך תקדיש: **מי לא קדשה.** מי לא חייל שם קדושה עלה לכשיקחנה מזה. הכא נמי גבי האי איתתא כי אמרה

**יקדשו ידי** לעושיהן לאחר שתתגרש

**דודאי חיילא** עלייהו שם קדושה: **מי דמי.** כלומר מי דמיא מילתא דאשה למילתיה דהאי גצרא הכא האי גצרא דמוזנן שדה זו אכתי צדיה היא שעדיין לא מכרה ודיקא נמי דקתני שאני מוכר לך ולא קתני שמכרתי להכי יכול להקדישה לכשתחזור ותצא לרשותו: **אצל.** הא איתתא כי מקדשא מעשה ידיה כלום יש צידה שום כח והלכך אף על גב דאמר גבי מוכר שדה שיכול להקדישה לכשתצא לרשותו גבי אשה לא אמר: **אלא.** הא דאשה לא דמיא אלא לאומר כו' וכי היכי דהתם לא קדשה משום דלא קיימא שדה צרשומיה שהרי כבר מכרה הכא נמי לגבי הך איתתא לא קדשי מעשה ידיה: **גבי זבינא פסיקא למילתייהו.** דגופה <sup>(א)</sup> לפירות צידא **לנוקח: גבי אשה מי פסיקא מילתא.** מי הויא גופה לבעל והתם גבי אשה דינא היא דתיקדוש: **הא לא דמיא**

**אלא לאומר לחזירו שדה זו שמשכנתי לך** **לכשאפדנה ממך** **תקדיש.** דהתם אע"ג דלא קדשה השתא קדשה לקמיה הכי נמי גבי אשה: **שדה צידו לפדותה.** כל אימת דבעי אהכי מני לאקדושה מהשתא: **אשה צידה להסגרש.** בתמיה. והואיל ואין צידה להתגרש לא חייל הקדש אמעשה ידיה לכשתתגרש: **לאומר לחזרו שדה זו שמשכנתי לך לעשר שנים וכו' מי לא קדשה.** דהשתא אין צידו לפדותה עד עשר שנים ולכשיפדנה קדשה דחייל עלה קדושה מהשתא <sup>(א)</sup>: הכא נמי גבי אשה אף על גב דאין צידה לגרש עצמה כי מיגרשא חיילא קדושה על מעשה ידיה: **הספ קיץ.** גבי שדה איכא זמן קצוב לעשר שנים וכיון דאיכא זמן קצוב דמי כאליו יש צידו לפדותה לאלתר: **אשה מי יש לה קיפוסא.** לידע אימתי תתגרש: אלא

שדה שמשכנתי לך לכשאפדנה ממך תקדיש דקדשה משום דגופא דשדה צרשות מקדיש הוא אשה נמי דכוותה. והאי דנקט לכשאפדנה ממך משום דהקדש דמים הוא זה ואינו מפקיע מידי שעבוד הלכך אין ההקדש חל עד שיפדנה. וההיא דאמרינן צפרק האומר משקלי עלי (ערכין כא.) גבי המשכיר בית לחזירו והקדישו משכיר הדר בו מעלה שכן להקדש ופרכנין עלה היכי דר ציה צמעילה קאי כבר כתבתי צפרק השותפין (לשיל דף מו: ד"ה היכי) דלא קשיא דההיא צמשכיר בית סתם היא ולא צית מיוחד ומשום הכי מני משכיר להקדיש ונותן לו לשוכר בית אחר: **מסקיף ליה רב שיאא צריה דרב אידי מי דמי שדה זו צידו לפדותה.** ומש"ה כי אמר לכשאפדנה ממך תקדיש קדשה דכל שצידו לאו כמחוסר מעשה דמי אשה צידה להתגרש בתמיה וכיון שאין צידה שיכול נדרה כשתרצה כי אמרה נמי לכי מגרשה לא חייל. ומקשו הכא אשה נמי צידה היא שיכול נדרה כל שעה ושעה שתרצה דהא קיי"ל כרז הונא דאמר [כתובות נח:׀] יכולה אשה שתאמר לבעלה איני נונית ואינו עושה יש לומר דרבי יוחנן בן גורי דאמר יפר לאו משום מה שהאשה חייבת לעשות לבעלה בכל שבע תחת מזונות קאמר דהיינו משקל חמש סלעים ביהודה שהם עשרה סלעים בגליל דאי משום הני צלחוד ליכא למימר שמה יגרשנה ותהא אסורה לחזור שהרי אפשר לבעל ליזהר ממנה בכך אלא הכא באוקרת כל הגאה שלה על צעלה עסקינן אפילו אותן שבע מלאכות שחייבת לעשות לו דהיינו טוחנת ואופה ומבצקת וכולהו אינן והיינו דקאמר ותהא אסורה לחזור לו שאינה יכולה לשמשו צמלאכות הללו ומהני מלאכות לא כל הימנה להפקיע עצמה שאינן תחת מזונותו שתאמר איני ניזונית ואינו עושה הלכך אין צידה להפקיע עצמה מהן שלא תעשה אותן לבעלה אלא לאחר שתתגרש ומשום הכי אמרינן אשה צידה להתגרש בתמיה: **הא לא דמיא.** פירוש אלא אי מדמית לה להא ודאי דמיא לאומר לחזירו שדה זו שמשכנתי לך לעשר שנים תקדוש דקדשה אף על גב דאין צידו לפדותה קודם לעשר שנים אשה נמי אף על גב דאין צידה להתגרש קודם אסור: **מי דמי הספ קיץ.** גבי שדה איכא קיפוטא לפדותה דהיינו לאחר א'שנים עשר חדש ומשום הכי מני מקדיש לה מעכשיו הכא לא קיץ גבי אשה לית ליה קיפוטא דשמה לא תתגרש הלכך דין הוא דלא ליהוי הקדש כי מגרשה כיון שהקדישה בעודה תחתיו:

## ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

ר"ן

## פו.

**אמר רבי אילא ומה אילו האומר לחזירו שדה זו שאני מוכר לך** **לכשאקחנה ממך** **תקדיש מי לא קדשה.** הא דפשיטא ליה לרבי אילא דכה"ג קדשה לאו ממתני' וממתניתא שמיע ליה הכי אלא סברא דנפשיה קאמר דודאי קדשה ומדמי ליה הכי דנהי דודאי סבירא ליה דטעמא דקדשה מפני שצרשותו היא עכשיו והא כשמכרתי לך איהו גופיה מודה דלא קדשה אפ"ה סבירא ליה דקונס שאני עושה לפיך להא דמיא דלא דמי לאומר לחזירו שדה שמכרתי לך דלא קדשה משום דצוציני פסיקא מילתא כדאמרינן לקמן דגופא ופירא ציד לוקח מה שאין כן אשה דכיון דגופא צידה הוא ומעשה ידיה היא שמוכה בכל יום לבעל כשדה זו שאני מוכר לך עדיף מיינה שצידו להקדיש עכשיו קונס דאשה נמי אית ציה חד *דז למעליותא* טפי משדה משום דצצדה צין שעת הקדשו לשעה שיחול דהיינו לכשיקחנה יש זמן שהשדה יוצא מרשות מקדיש לגמרי גופא ופירא מה שאין כן גבי אשה שגופה לעולם צרשומה הוא ומשום הכי סבירא ליה דכי היכי דצצדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנו ממך תקדיש קדשה אשה נמי כי אסרה מעשה ידיה על צעלה לכי מגרשה חייל כך נראה צעניי. ואפי' הכי אתקיף

ליה רבי ירמיה דלא דמי דדלמא האי דז דאיכא צצדה למעליותא דמני מקדיש לה מהשתא עדיף טפי מההוא דז דאיכא צצשה דגופה צידה הוא דמאי נפקא מינה כיון דלא מצליא לאסור שיחול אסורה עכשיו עד שתתגרש הא לא דמיא אלא לאומר לחזירו שדה זו שמכרתי לך לכשאקחנה ממך תקדיש דלא קדשה משום שאין צידו להקדישה עכשיו ואשה נמי דכוותה היא: **מסקיף לה רב פפא מי דמי גבי זביני פסיקא מילתא.** נהי דודאי שפיר קא דחית דליכא למיגרמר אשה משדה זו שאני מוכר לך דלא דמיין כדקאמרת אפ"ה מצי דבעית למפשט לאידך גיסא דלא חייל קונס דידה משדה זו שמכרתי לך ליתא דגבי זביני פסיקא מילתא דגופה דשדה ופירא ציד לוקח ומשום הכי לא קדשה אצל גבי אשה כיון דגופה צידה הוא איכא למימר דקדשה ואדרבה איכא למיפשט הכא דקדשה מהאומר לחזרו שדה צרשות מקדיש הוא אשה נמי דכוותה. והאי דנקט לכשאפדנה ממך דהיא דאמרינן צפרק האומר משקלי עלי (ערכין כא.) גבי המשכיר בית לחזירו והקדישו משכיר הדר בו מעלה שכן להקדש ופרכנין עלה היכי דר ציה צמעילה קאי כבר כתבתי צפרק השותפין (לשיל דף מו: ד"ה היכי) דלא קשיא דההיא צמשכיר בית סתם היא ולא צית מיוחד ומשום הכי מני משכיר להקדיש ונותן לו לשוכר בית אחר: **מסקיף ליה רב שיאא צריה דרב אידי מי דמי שדה זו צידו לפדותה.** ומש"ה כי אמר לכשאפדנה ממך תקדיש קדשה דכל שצידו לאו כמחוסר מעשה דמי אשה צידה להתגרש בתמיה וכיון שאין צידה שיכול נדרה כשתרצה כי אמרה נמי לכי מגרשה לא חייל. ומקשו הכא אשה נמי צידה היא שיכול נדרה כל שעה ושעה שתרצה דהא קיי"ל כרז הונא דאמר [כתובות נח:׀] יכולה אשה שתאמר לבעלה איני נונית ואינו עושה יש לומר דרבי יוחנן בן גורי דאמר יפר לאו משום מה שהאשה חייבת לעשות לבעלה בכל שבע תחת מזונות קאמר דהיינו משקל חמש סלעים ביהודה שהם עשרה סלעים בגליל דאי משום הני צלחוד ליכא למימר שמה יגרשנה ותהא אסורה לחזור שהרי אפשר לבעל ליזהר ממנה בכך אלא הכא באוקרת כל הגאה שלה על צעלה עסקינן אפילו אותן שבע מלאכות שחייבת לעשות לו דהיינו טוחנת ואופה ומבצקת וכולהו אינן והיינו דקאמר ותהא אסורה לחזור לו שאינה יכולה לשמשו צמלאכות הללו ומהני מלאכות לא כל הימנה להפקיע עצמה שאינן תחת מזונותו שתאמר איני ניזונית ואינו עושה הלכך אין צידה להפקיע עצמה מהן שלא תעשה אותן לבעלה אלא לאחר שתתגרש ומשום הכי אמרינן אשה צידה להתגרש בתמיה: **הא לא דמיא.** פירוש אלא אי מדמית לה להא ודאי דמיא לאומר לחזירו שדה זו שמשכנתי לך לעשר שנים תקדוש דקדשה אף על גב דאין צידו לפדותה קודם לעשר שנים אשה נמי אף על גב דאין צידה להתגרש קודם אסור: **מי דמי הספ קיץ.** גבי שדה איכא קיפוטא לפדותה דהיינו לאחר א'שנים עשר חדש ומשום הכי מני מקדיש לה מעכשיו הכא לא קיץ גבי אשה לית ליה קיפוטא דשמה לא תתגרש הלכך דין הוא דלא ליהוי הקדש כי מגרשה כיון שהקדישה בעודה תחתיו:

אלא

### עין משפט ונר מצוה

לה א מיי פ"ו מהל' ערכין וחרמין הלכ' כט:

לו ב מיי פ"ו מהל' ערכין וחרמין הלכה כו סוג עשין קלב עוש"ע ח"מ סימן ריב סעיף ט: לו ג ד מיי שם הלכה כט:

»

תוספות

אמר רבי א"לא. שיעיף הוא ומה אילו האומר לחזירו וכו' מי לא קדשה. אם מכרה וחזר ולקחה נמחל הקדש שהרי עכשיו שלו וכי היכי דלילו אקדיש השתא קדשה כי נמי אמר דקדוש לקמיה קדוש: הא לא דמיא. מסקנא דקושיא היא ולרב הונא צדיה דר"ן: לכשאקחנה תקדיש דלא קדשה. למ"ד אין אדם מקדיש דבר שלא בזה לעולם: ומשני מי דמי גבי זבינא פסיקא למילתייהו. שאין לו לא גוף ולא פירות ואין אדם מקדיש דבר שאינו שלו ולא דמי דהתם גופא ופירא צידא לנוקח הכא גופא צידה הוא: הא לא דמי. מסקנא דלתקפתא הוא: לאומר שדה שמשכנתי לך. סתם:

»

פירוש הרא"ש

א"ר [אלא]. אין הכי נמי דקדשה: מי לא קדשה. אם מכרה וחזרה ולקחה: הא לא דמיא. מסקנא דפירכא היא: לכשאקחנה מוכר דלא קדשה. למ"ד אין אדם מקדיש דבר שלא בזה לעולם: גבי זבינא פסיקא מילתייהו. שאין לו כה לא גוף ולא פירות: גבי אשה מי פסיקא למילתא. הגוף הוא שלה אלא שמשועבד לבעל מעשה ידיה הלכך יכולה להקדישה: הא לא דמיא. מסקנא דלתקפתא היא: אשה אין בידה להתגרש. הלכך אי מדמית לה להא לא מצי לאקדושי: הא לא דמיא. אלא להיכא שקבעו זמן למשכנתא שאין צידו לפדותו בתוך הזמן ואפילו הכי יכול להקדיש וה"ה באשה נמי: אשה מי אית לה קיצותא. לעולם אין צידה להתגרש: